

ZAHÁJENÍ VÝSTAVY
« BOHUSLAV REYNEK » V MUZEU MĚSTA GRENOBLU
dne 29. listopadu 1997

Není to po prvé co je dílo českého rytce a básníka Bohuslava Reynka vystavováno v Grenoblu. Umělec se tam představil publiku v roce 1927 u příležitosti kolektivní výstavy. A dva roky na to, kurátor muzea Andry-Farcy, získává pro muzeum jednu z jeho kreseb. Je to po prvé co se takto jedno z předních francouzských muzeí otevřelo umělcovu dílu, a jménem jeho dvou synů a jejich četných přátel z obou zemí, tímto děkuji panu starostovi a panu Serge Lemoineovi, že bez zaváhání přijali za svůj náš návrh uspořádat Reynkovu výstavu v Kabinetu grafiky.¹ Návrh po prvé formulovaný Olivier Félix-Faurem, jedním z architektů tohoto muzea, který Reynkovo dílo a osobnost dobře znal.

* * *

Reynkovo dílo jako by našlo svůj přirozený útulek v této Věži (Tour de l'Isle), v místě tichém, vzdáleném městskému hluku nicméně od vnějšího světa ne zas tak moc: je jednak nedaleko velkých muzejních sálů současného umění ale i též staré čtvrti Svatého Vavřince, která prosvítá schodišťovými okny směrem k řece Isauře.

Tuto čtvrť Svatého Vavřince Reynek miloval kvůli italským dětem s černočernýma očima, malým to princům těchto starých ulic. Byla to jedna z mála grenobelských čtvrtí kde nebyla ani kasárna a ani školy, to jest zařízení, která ho znechucovala neboť mu připomínala svá vlastní inženýrská studia, do kterých ho otec donutil. Studia nedokončená, pochopitelně, v případě mladého malíře a básníka, který snil o škole lesnické, ale který neabsolvoval ani Akademii, takže vlastně neměl učitele žádného.

Jeho tak osobní malířské a rytecké umění je výsledkem trpělivého a samotářského hledání a to velmi úporného. Reynek vyhledával osamocení od světa a módy, nicméně jsa plně otevřen současným uměleckým trendům. Jeho umělecká dráha je poznamenána několika mezníky.

Především dílem Rouaulta, jež objevuje během své mladosti, když pracoval coby překladatel pro moravského nakladatele Josefa Floriana. Tato marginální, ale zároveň zásadní osobnost české kultury (jíž bude věnována důležitá výstava příštího března v Praze), získala kolem roku 1913 několik jeho děl, když v předstihu před uměleckou kritikou talent velkého malíře odhalil. Paní Isabelle Rouaultová, která nám k této výstavě zapůjčila desku *Miserere* si vzpomíná jakým povzbuzením pro jejího otce tento obdiv na dálku byl, v době kdy ve Francii o jeho umění nikdo nic nevěděl.

Objev Rouaulta a též mnohých francouzských literárních autorů, které s velkou pílí překládal, měl jistě vliv na Reynkovo rozhodnutí navštívit Francii. Osud ho zavedl do Grenoblu, kde se ženil s básnířkou Suzanne Renaud. Zde s potěšením objevuje dílo Jongkinda, malířů Carranda, Gervata, Ducultita,

se kterým navazuje přátelství a který se stává kmotrem jednoho z jeho dětí. Tato přátelství a afinity mladých malířů je jistě možno počítat mezi milníky jeho uměleckého utváření a šťastné vzpomínky na pobyt v Dauphiné. A taktéž i zde se mu jednoho dne poštěstilo prohlédnout si v klidu spolu s přítelem André-Farcy Chagalovy ilustrace Gogolových *Mrtvých duší*.

Reynek pobyl deset zim v Grenoblu od roku 1926 do roku 1936 a tato desítka let byla zřejmě dostatečná k ukotvení v našem kraji díla umělce a básníka, o čemž svědčí četné soukromé sbírky shromažďované po několik generací.

* * *

Poté co Reynek opouští definitivně Dauphiné v roce 1936 aby se usadil ve své rodné vsi Petrkově, nastává dlouhé období zámky mezi oběma zeměmi, vlastní Suzanne Renaud a Bohuslava Reynka. I přes výstavy uspořádané v Grenoblu na začátku padesátých let, v Římě v roce 1967 a posléze opět v Grenoblu v roce 1971 po smrti Bohuslava Reynka, nic nového není známo o umělcově činnosti a ani o jeho vlivu na jeho souputníky, ale zejména je dauphinským znalcům nemožno nějak situovat dílo z něhož je jim známa jen část a které zůstává zahaleno stínem i v zemi, kde bylo vytvořeno.

Co se dělo skutečně uprostřed šedesátých let v Petrkově? Jak píše sám Reynek jedné ze svých dauphinských přítelkyň, během letních prázdnin místní mladí a mladé návštěvnice přicházejí poslechnout si desky a zhlédnout rytiny. Suzanne měla pro ně jméno: „procesní housenky“ (chenilles processionnaires)... Mladé české generace se tenkrát doslechly o mytické osobě, která žila, coby biblický Job, kdesi v ústraní. Tito mladí byli přitahováni Reynkovou osobností a jeho pohledem na život, pohledem, který i přes jakoukoliv beznaděj tehdejší doby jim ukazoval kde je svět spásy.

Toto jsme my zde nevěděli. Bylo třeba vyčkat pád železné opony, aby se již v Československu rehabilitované Reynkovo dílo velkolepou retrospektivou v Praze v roce 1992, dostalo i k nám se svým emblematickým důrazem. Po překonání překážek s překladem a při této příležitosti zde děkuji našemu příteli Xaverovi Galmichovi), se nám podařilo seznámit se s četnými a důležitými studiemi věnovanými Reynkovi v jeho vlasti. Tyto texty přinesly řadu poznatků a proto jsme z nich několik použili i v knížce, která dnes vychází.²

Výtvarné dílo Bohuslava Reynka čítá kolem šesti set rytin, zhruba dvě stě pastelů a uhlů, akvarelů a olejů.³ Též se nám podařilo zapůjčit bez nároků v České republice některá Reynkova díla zde doposud francouzskému publiku neznámá.

* * *

Tato výstava není retrospektivou.

Vybrali jsme díla, která se nám zdála být nejzajímavější z hlediska umělcovy originality, dokazující jeho úsilí o perfektní provedení a sloužící jako důkaz o svědectví doby. Žádný ornament, ani stopy po malířských efektech u Reynka. Tyto scény jsou *meditace*. A to až i do zcela osobního způsobu, kterým umělec klade vrstvy barev ve svých pastelech a mědirytinách.

Jeho dílo nám dává dnes nahlédnout co je „mír, který poznávají praví asketové“. A já bych chtěla uzavřít tento přehled citací příměru, který mi jednoho dne sdělil Michel Reynek o svém otci:

„nomád s cípem písku na pokraji svého stanu“.

Nicméně nezapomínejme, že pokud je tento velký umělec tak trochu i náš, zde v Grenoblu, je to proto, že jednoho dne, v březnu roku 1926, Suzanne Renaud souhlasila stát se jeho životní družkou. Na počest básníka, sopranistka Lenka k nám přijela z Prahy. Představí se nám premiérou: zhudebněnými básněmi Suzanne Renaud, které přednese poprvé dnes večer, v auditoriu muzea v 19.30 hod.

Dovolte mi vřele poděkovat všem, kteří se laskavě a se vši účinností na všech akcích podíleli.

Annick Auzimour

---

¹ *Bohuslav Reynek*. Grenoble, Musée de peinture (Tour de l'Isle), 30.11.1997-26.01.1988.

² Soubor autorů: *Bohuslav Reynek. Obraz v básnickém a grafickém díle* (Romarin, 1997).

³ Stav z roku 1997. Mezi tím byla objevena nová díla B.Reynka: aktuálně je známo sedm set rytin a zhruba tři sta kreseb. Počet malířských děl se nezměnil.